

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 23. sušca 1877.

List 12.

Pirhi za veliko noč.

(Dalje.)

Veliki četertek.

Kaj se posebnega godí véliki četertek?

1. Po sv. maši je sv. Obhajilo za vernike in duhovne. 2. Po škofijskih cerkvah se med sv. mašo posvečujejo ss. olja: krizma, olje za keršenike, in olje za bolnike. 3. Škof 12 revežem noge umivajo, jih pogo stujejo in obdarujejo.

Zakaj pri sv. maši zvonovi utihnejo?

Pri sv. maši, ko se odpoje „Gloria“, zvonovi utihnejo, v znamenje, da so bili aposteljni utihnili v tem času. — Posvetijo se tri hostije: ena za sv. mašo, ena za božji grob, tretja za véliki petek, ker tisti dan ni prave maše.

Ali je lepo, če ta dan veliko vernikov pristopi k mizi Božji?

Prav lepo in častitljivo. S tem kažejo hvaležnost za postavljenje presv. Rešnjega Telesa, in so tako rekoč kakor aposteljni in Marija z Jezusom pri zadnji večerji.

Zakaj sv. Cerkev ta dan ne obhaja bolj slovesno postavljanja sv. R. Telesa?

Izdajavec ji je pred očmi, ki je bil tudi pri zadnji večerji, in je precej potem Gospoda izdal sovražnikom v terpljenje, katero zdaj Cerkev premišljuje. Toraj slovesno ta dan obhaja v praznik sv. R. Telesa.

Zakaj se ta dan ss. olja posvečujejo?

Zato, ker so perve čase veliko soboto potem bili novinci kerševani, pri čimur se že od apostoljskih časov rabi sv. krizma in sv. olje za keršenike.

Česa nas opominja umivanje nóg in kakošen nauk je v tem?

Spominja nas na to, da je Jezus aposteljnóm noge umival, in to opominja 1. k sv. ljubezni, 2. k ponižnosti in čistosti serca, in 3. k spoznanju, da smo dolžni tudi v nar ubožniših in neznatniših udih sv. Cerkve Jezusa častiti in ljubiti.

Veliki petek.

Ta dan je spomin Jezusove smerti. Kakor večni véliki mašnik se je daroval za zveličanje vesoljuega človeštva. Zato je ta dan naj večí post in naj večí dan žalovanja v letu. Vse opravila tega dne nas na to spominjajo.

Ktere posebne opravila so ta dan?

1. Mašnik v črnem oblačilu se sklone na stopnice pred altarjem in moli nekoliko časa; — 2. bere dve berili in „pasijon“; — 3. moli mnoge molitve: za sv.

Cerkev, za papeža, škofe, za vse katol. duhovstvo in za vse keršanstvo, za vladarja in njegovo državo, za keršenike, za krivoverce in nevernike, za razkolnike, za nezveste jude, za pogane; — 4. odgerne križ, položi k počeševanju itd.; — 5. gre po posvečene Hostije v božji grob in nadaljuje opravila; — 6. poslednjič je polojenje v božji grob. Popoldan so zopet očitne duhovske molitve.

V kak namen in za koga naj verniki molijo ta dan?

Iz tega, kar je bilo ravnokar pod šte. 3. rečeno, lahko posnameš, v kakošen namen in za koga ti je véliki petek posebno moliti. Jezus je za vse molil, molil na križu tudi še za sovražnike; moli tudi ti po Jezusovem in po mašnikovem izgledu. Posebno potrebno je dandanašnji moliti za sv. Cerkev in za papeža, pa ne manj za vernike, ko je toliko nezvestih in v naj silniši nevarnosti pogubljenja. Veliko jih je odpadlo od vere, če ne po zunanje, pa toliko huje po svojem duhu in sv. veri nasprotnem življenji. Še naj nevarniše pa je, kar je sploh znano, kako je mladina pogosto razuzdana, dostikrat ošabna, in se je bati hude prihodnosti, ako se na boljše ne oberne. Moli torej véliki teden posebno tudi za poboljšanje mladega naraščajo.

Kaj pomenijo besede: „Ecce lignum Crucis“ itd., ki jih mašnik tako živo kliče, kadar križ odgrinja?

To se pravi: „Lejte les križa, na katerem je Zveličanje sveta viselo.“ Pevci odpevajo: „Pridite, molimo“ (namreč, Odrešenika, in njegov križ častimo). Zato hodijo potlej za mašniki tudi verniki križ počeševati in poljubovat. (Viditi je večkrat nedolžne otročiče, ki ga tako lepo kuškajo, poljubujejo, da jih ni skorej od križa odpraviti. „Tacih je nebeško kraljestvo.“)

Slavni Bossuet pravi: „Križ Jezusa Kristusa je spominek ljubezni Božje, zakaj zmagovito znamenje je naj častitljivše zmage, ki se je kdaj dosegla na svetu. Kaj je križ družega, če ne kratek zapopadek evangelija, res da, celi evangelij sam v enem samem znamenji in v eni sami podobi! Zakaj bi tega ne poljubovali!“

Ali ni potem tudi sv. maša veliki petek, ker je pri svetem opravilu nekako povzdigovanje in pa zavživanje?

Ta dan mašujejo le sami papež na vsem svetu; opravilo družih duhovnov pa ni maša, ker sv. Hostija, ki jo mašnik zavžije, je bila že prešnji dan posvečena, in tudi spremenjenje vina v sv. Rešnjo Kri se ta dan ne zgodi.

Kaj je posebno častitljivo ta dan?

Prečastitljivo in ginljivo je, ko se po družih opravilih presv. Rešnje Telo v obhodu nese v božji grob, kar se imenuje v grob polojenje. Tam duhovni opra-

vijo večernice; potem je v nekterih cerkvah še pridiga, ali branje terpljenja Kristusovega po vseh 4 evangelistih.

Ker odsihmal še le prav z gorečnostjo božje grobe obiskujejo, kaj pa je dobro moliti ali brati o tej priliki?

Po mestih, kjer je več božjih grobov, utegneš začeti z žalostnim delom sv. roženkranca in v vsaki cerkvi enega ali dva oddelka obmoliti, pa tudi nekoliko časa tiho premišljevat skrivnosti po rožnem vencu ali pa kakor tisti čas ravno začnejo, kadar moliš. Dostikrat dajo podobe pri božjem grobu primérno snovo molitve in premišljevanja. Moli kake očenaše v namene, ki sem ti jih že poprej razložil. Morebiti imaš tudi kake bukve s premišljevanjem Jezusovega terpljenja in s primérnimi molitvami, ki jih lahko porabiš. Na deželi, kjer je le en sam božji grob, pa pri tistem več moli, n. pr. celi rožni venec. To je čas posebno velikih milost, torej ga dobro obrni. Tudi po poti od cerkve do cerkve imaš priliko se spominjati križevega pota (Via dolorosa), po katerem je Kristus šel v svoje terpljenje v Jeruzalemu.

Velika zobota.

Kaj se ta dan godi?

1. Ogenj se blagoslovi zunaj cerkve; 2. potem v cerkvi velikonočna sveča; 3. posveti se kerstna voda; 4. nasleduje sv. maša.

Kaj pomeni novi blagoslovljeni ogenj?

Pomeni, naj bi Bog tiste, kamor se ta ogenj prinese, z ognjem nebeskih želj razsvetlil in ogrel, branil pa jih zoper ognjene pšice ter napade hudobnega sovražnika naše duše.

Kaj pomeni trivogeljnik s tremi svečami, ki se z novim ognjem prižgó?

To pomeni edinega Boga v treh osebah, k čegar spoznanju nas je pripeljala luč Jezusovega nauka.

Kaj pomeni velikonočna sveča?

Pomeni Kristusa samega, premagavca smerti in pekla, pet kadilnih zern, ki se vanjo potaknejo, pa pomeni petere rane Jezusa Kristusa. Vse se blagoslovi in prižgó se tudi svetilnice po cerkvi.

Kaj pomenijo dolge berila pred altarcem (tako imenovane „prerokovanja“), ki dalje nasledvajo?

Le té obsegajo imenitne dogodbe iz stare zaveze, ki so predpodebe sv. kersta in sploh mnogih skrivnost nove zaveze; toraj so kakor vvod k posvečevanju kerstne vode.

Kakošne pomene ima posvečevanje kerstne vode?

1. Mašnik moli za tiste, ki imajo biti keršeni, da bi bili na duši in na telesu posvečeni, ter bi naslednjič sveto živeli, kakor so ljudje po vesoljnem potopu svetjše živeli.

2. Razdeli vodo v podobi križa, v spomin, da smert Jezusova na križu je studenec vsih milost, gnád.

3. Mašnik se z dlanjo vode dotakne, jo za Boga in njegovega Sina tako rekoč v posest vzame. To stori tudi v pomn, da vodo posvečuje Duh Božji, ki se je o stvarjenji razprostiral nad vodami.

4. Naredi trikrat križ nad vodo ter jo blagoslovi: „pri živem Bogu, pri pravem Bogu, pri svetem Bogu“, in spominja na dobroto odrešenja na križu.

5. Deli vodo z rokó in je kropí na 4 dele svetá v spomin 4 potokov v raju, in v znamenje, da po Jezusovem povelji naj se vsi štirje deli svetá vdeležujejo sv. kersta.

6. Dahne trikrat v vodo v podobi križa, kar je znamenje, da se podeluje vodi posvečevalna moč.

7. Mašnik potaplja velikonočno svečo v vodo, kliče nad vodo moč sv. Duha, naslednjič jo vzdigne iz vode. Ta sveča je podoba Jezusa; sv. Cerkev torej s tem prosi, naj Kristus pošlje svojega sv. Duha in blagoslovi naj za prerobjevanje keršencev, kakor je vodo Jordansko

— vanjo stopivši — posvetil, o kateri priložnosti je bil sv. Duh prišel nad njegovo glavo.

8. Nato se nekoliko vode odloči (od ktere vode se smé še na dom vzeti; ne pa potlej, ko je zmešana s sv. oljem), in eden duhovnov gre pokropit ljudstvo po cerkvi. O tej priliki se spomni sv. kersta in ponovi kerstno obljubo.

9. Poslednjič vlije v kerstno vodo olja za keršence, potlej sv. krizme in k koncu obojega skupaj; to pomeni zedinjenje Jezusa Kristusa z odrešenim ljudstvom.

Po vsem tem se duhovni podajo k velikemu altarcu in med glasnimi prošnjami k Bogu in svetnikom še enkrat ponové žalovanje, ker se veržejo na obličje pred altarcem med gniljivim petjem litanij vsih svetnikov.

Kaj je sklep dopoldne?

Po posvečenji kerstne vode in litanijah se prične slovesna sv. maša, pri kateri se že „Gloria“ zapoje in oglasé se vsi zvonovi, prične se po nekoliko velikonočne veselje.

Vstajenje

se obhaja večí del še zvečer, ali pa tudi v nedeljo-jutro s slovesno procesijo. (Konec nasl.)

P. Karol Antonievič.

(Dalje.)

Jeseni leta 1846 se podá P. Antonievič v gorenjo Šlezijo, kjer je mnogo poljskega, pa slabo oskerbljevanega ljudstva, ter da tudi ondi prične apostolsko svoje delovanje, katero je popisal v „Misijonskem križu“. „To leto“, pravi v nekem pismu, „je bilo v resnici leto blagoslova in usmiljenja za zgornje-šlesko ljudstvo. Dvanajst do dvajset milj daleč je prihajalo ljudstvo k misijonu. Nobena težava ga ni zadrževala. „Kako si pa sem prišel“, sem prašal nekoga, „čez zaperto mejo?“ „O ljubi častitljivi gospod, jaz bi se bil skozi šivankino uho preril, da bi sem prišel.“ Mnogo jih je preplavalo ostro zastavljene reke. Drugi, ki niso imeli kruha, so se vdninjali k nočnemu delu, da so bili po dnevi pri pridigah. Mnogo jih je moralo čakati več dni do enajstih po noči, da so mogli k mizi Gospodovi priti.“

Naslednjo zimo je prebil v Nisi, kjer si je dal naj več opraviti v spovednici. Tudi nekoliko pridig je imel, ki so bile namenjene v verskem oziru zelo zanemarjenim vojakom poljske narodnosti. Navadno se pri vojaki ne išče mehko in občutno serce, ampak hrabrost in neizprosljiva strogost. Ko pa slišijo mile glasove iz ust svojega rojaka, ki jim prepričljivo dokazuje, da oni so tudi Kristusovi vojniki, ko jim resno in pretresljivo pa tolažljivo razklada, da se imajo zbirati pod Zveličarjevo zastavo, ako čéjo slavno zmagati in z njim večno zmagoslavje obhajati: je pa na marsikterem zagorelem obrazu solza solzo polivala. „Velikrat so nam suli sovražniki svinčene zerna na glave, ko nas je strel glušil in so kanoni pokali, da se je zemlja tresla, — pa se nisem bal, kakor bi imel jeklene persi; ali beseda tega moža me je do solz ganila“, je rekel neki star vojšak. Ne samo pri vojaštvu si je pridobil P. Antonievič resnično ljubezen in visoko spoštovanje, ljubili in spoštovali in v važnih vérskih rečéh za svet prašali so ga tudi višji cerkveni dostojniki. Učeni kardinal Diepenbrock je bil ubogemu, pohlevnemu redovniku vdan kakor naj bolj zanesljivemu prijatlu. Za smert bolnemu kardinalu se je smel vselej P. Antonievič bližati.

Komaj se je spomlad zaznala, že se je neumorni služabnik Gospodov pripravljal na delo in sicer v Opolju; bilo je pa tudi največje misijonsko delo, ki ga je Šlezija

vidila. Iz Šlezskega hiti na Poznanjsko, da v Krivinu, slaboglasni občini, božji blagodar razširja. Zoper vse pričakovanje je bil njegov trud tako vpešen, tako blagoslovljen in obilen, da so hudobneži in pohujševavci, razuzdanci in zapeljivci očitno prosili odpuščanja. Tako čudovito mogočno je bilo njegovo pripovedovanje. Ako tudi je imel v spovednici in na leci preobilo posla, je vendar še utegnil spisovati mnogo podučnih kužic. Po izvrstnem poslovanju v Niehanovu pri Gnjeznu ga je pa čakalo nenadnano veselje. Nadškof Leon Przuluski mu naznani, da samostansko poslopje v Obri bo Jezusovi družbi izročeno. Ta novica ga je vidno poživila, ker njegove naj bolj goreče želje so bile: z brati skupaj živeti med samostanskim ozidjem. Namenjen je bil v Poznanj, da bi ondi misijonaril. Toda vlada mu je prepovedala, boječa se, da ne bi se kolera še bolj razširila. V Kostenju je ta grozna bolezen naj huje razhajala. Tje se podá misijonar, da bi nesrečnim bolnikom telesne in dušne dobrote skazoval in to kar je učil tudi v djanju poterjeval. „Z božjo pomočjo“, piše sam, „smo srečno prišli v ubogi Kostenj. Tu jih zmerom veliko umira. Včeraj je bilo trinajst pogrebov; danes dopoldne jih je že osem umerlo. Hvala Bogú, ne eden nam ni umerl nepripravljen. Kostí me že zelo bolé, pa so si tudi zaslužile. Ves dan od postelje bolnikov v spovednico, iz spovednice k bolniški postelji, in tudi ponoči ni mirú. Mi našega ljudstva ne bomo zapustili, dokler Bog kolere ali pa nas s kolero vred od todi ne vzame.“ Ker je proti jeseni kolera ponehala, se je napotil še enkrat svoje domače kraje obiskat, pa skerbna policija mu je v drugič pot iz Krakova pokazala. Vernih duš dan hiti v Obro, da bi ondoto cisterciensko poslopje v redovno hišo pre naredil. „Še hiša ni v redu, pa upam z božjo pomočjo tudi tukaj vpeljati samostansko življenje. O vi še niste občutili bolečine pregnanemu biti iz hiše svoje matere, po vseh kotih se klatiti, v tujem zraku živeti in dibati in toraj tudi ne morete zapopasti, kako veliko je veselje, v hišo svoje matere se zopet verniti. O, da bi nas le od tod zopet ne pregnali! To bi bila strašna bolečina!“ (Konec nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Begunj. V soboto, 17. t. m., so se pripeljali mil. knezoškof iz Ljubljane v Begunje in so prihodnji dan, v nedeljo, blagoslovili v tukajšni kaznilnici novo lepo kapelo. Zjutraj ob 8 se je začelo sv. opravilo. Po dovršenem blagoslovljenju so stopili mil. knezoškof na prižnico, so brali list in sv. evangelij, najpred slovensko in potem nemško, ter so v lepi pridigi s primérnimi serénimi besedami najpred Slovenke in potem Nemke opominjali na ljubezen Božjo, pa tudi na njegovo pravičnost; opominjali dalje, da po milosti sviti. cesarja so preskerbljene s kruhom telesnim in od zdaj tudi z dušnim, da jim ne bo treba tožiti z zgubljenim sinom: jaz pa tukaj lakote umiram. Priporočili so jim zlasti tudi hvaležnost za vse to. Opominjali so k sklepu ljubezni, s katero se usmiljene sestre darujejo za telesni in dušni blagor nesrečnih zgubljenih ovčic, da bi jim na pravo pot nazaj pomagale. Po pridigi so opravili mil. vikári pastir sv. mašo, s katero je bila končana ginljiva slovesnost, pri kateri je bil kot vladni namestnik pričujoč državni pravdnik g. Perše. Pokorí se zdaj v kaznilnici okoli 180 „štrafarc“, kakor se imenujejo same, in oskerbuje jih 17 usmiljenih sester.

Iz Zreč. Bil je za našo faro zopet milostni čas, imeli smo duhovne vaje od 6. do 17. sušca. Trije častiti

oo. lazaristi iz Celja so jih vodili. Nastala je ta čas huda zima, velik mraz; pa ljudje niso nič marali, prav skerbno so obiskovali vsi stanovi duhovne vaje. Bil je zunaj velik mraz, da je vse škripalo, ljudém so se pa v cerkvi serca tajale od božjih nauk iz ust očetov misijonarjev med pokorjenjem in zastajevanjem. Prav primérno je bilo to v postnem času za nas in naše duše. Srečna si Zreška fara, da ti Bog toliko milosti deli za spokorjenje in pobožnanje, da tolikokrat na t. le posebej sije solnce milosti Božje. Bog daj obilnega dušnega sadú! Bog nam še ohrani mnogo lét našega za zveličanje duš vnetega gospoda župnika P. Erjavca, Bog jim poverni ves trud, ki ga z nami imajo! — Poverni tudi oo. misijonarjem njihovo obilno prizadevanje, nam pa dodeli pomoč, da bi zamogli tako živeti, kakor so nas učili, da bi do konca stanovitni ostali in se zveličali.

Rodoljub.

Iz Štajarskega, 20. sušca. Od nekoga kaplana iz lavantinske škofije prejeli smo naslednji „Ave Joseph“ pobožnim bralcem „Zg Danic“ na ponudbo. In res čudno je, da se tako prijetno strinja s tem, kar nam je skor ob enem izročeno o „žalostni Materi Božji“. (Gl. dopis iz Rima.)

Ave Joseph!

Ave, ter beate Joseph! Gratia plenus*); Dominus Tecum; benedictus Tu inter omnes Adae filios, et benedictus Infans, quem in tuis manibus portasti: Jesus! Sancte Joseph, patrone noster! ora pro sancta Ecclesia catholica, ora pro Papa nostro Pio, ora pro nobis omnibus nunc et in hora mortis nostrae. Amen.

Slovenski se utegte glasiti:

Češen Jožef!

Pozdravljen bodi, trikrat blaženi Jožef! polni milosti*); Gospod je s Teboj; blažen si med vsimi Adamovimi sinovi, in blažen Détek, ki si ga nosil na svojih rokah: Jezus! Sveti Jožef, naš pomočnik! prosi za sv. katoliško Cerkev, prosi za našega papeža Pija, prosi za vse nas, zdaj, in ob naši smrti uri. Amen.

Iz Rima, 16. sušca, piše gosp. Val. Lah: Iz Drinopolja je prišlo pismo od oo. vskrešencev (oo. resurekcionistov, ali vstajenja Gospodovega), da sednji škof Nil (poprešnji razkolniški škof, med bulgarskimi nezedinjenimi škofi nekako med prvimi po učenosti) ima té misijonarje prav rad; jaz sam sem čital pismo njegovo, bulgarsko pisano, ki je zares prijazno in polno spoštovanja do očetov (vstajenja Gosp.). (Govorí škof rusko, bulgarsko, gerško in turško; — jaz sem govoril z njim serbsko, pa me je dobro razumel; bil je nsmreč poprej v Ruščuku, bližej Serbske, kakor pa zdaj.)

Bolgari dobivajo zlasti zarad šol vedno večje zupanje do njih, ter jim že pošiljajo otroke prav v „internat“ (notranjo šolo), da zanje letnino p'aučujejo. Posebno, skor čudno je to. **) Sredi čisto razkolniške srenje, precej daleč od Drinopolja je neki deček, pri kacih 10 letih, začel staršem praviti, da nimajo prave vere. Naj so mu roditelji govorili, kar koli jim drago, deček je svojo terdil. Kako je zvedil, da je v Drinopolji šola za pravo vero, ne vém, pa toliko vém, da po vsi sili je hotel tje iti ter ni jenjal nadlegovati, dokler ga niso zares tje peljali. Starši so povedali dečkovo govorjenje in nadleževanje ter prosili misijonarje, naj ga

*) Nad besedami „gratia plenus“ naj se nikdo ne spodtaka; sej se v Djanju apost. VI. 8. celo o sv. Štefanu pravi: „Stefanus autem plenus gratia“ etc. Pis.

**) Ali ne morebiti eden sadov iz molitve bratovšine sv. Cirila in Metoda? Vr.

sprejmó v svojo šolo, kar so po teh okolišinah radi storili, deček pa je še rajši ostal ter je ves vesel, da je prišel k pravi veri.

Še to-le ravno za praznik Matere Božje 7 žalost: Pregledoval sem knjižico podeljenih odpustkov, ki se lahko pridobivajo z majhnim trudom, in našel sem novo „Zdrava-Marijo“ (Češena-Marijo) od sedanjega papeža z odpustkom obdarovano. In kakošna je ta? Takale: „Ave Maria, doloribus plena; Crucifixus tecum; lacrimabilis tu in mulieribus, et lacrimabilis fructus ventris tui Jesus. Sancta Maria, mater Crucifixi, lacrimas impertire nobis crucifixoricus Filiu tui, nunc et in hora mortis nostrae. Amen.“

Pius IX. 23. decembris 1847, indulgentia 100 dierum toties, quoties recitatur corde contrito — in honorem Mariae matris dolorosae.“

(Poslovenjena bi se utegnila tako glasiti: „Češena Marija, žalosti polna; Križani je s teboj; užaljena si med ženami, in užaljen je sad tvojega telesa — Jezus. Sveta Marija, Mati Križanega, sprosi obžalovanje nam, križavcem tvojega Sina, zdaj, in ob naši smertni uri. Amen.“ [Ako kdo namesto: „Češena Marija“ hoče reči: „Pozdravljena“, — ali „Zdrava Marija“, morebiti tudi ne bo napak; vendar če se v drugem posnema navadna „Česena M.“, bo boje prav, ako se tudi v tem. Vr.] — Pij IX so 23. grudna 1847 podelili 100 odpustkov, kolikorkrat kdo skesano v čast M. B. 7 žalost to molitev obmoli.)

Res je lepa misel, ne samo kronane Matere Božje častiti, ampak žalostno, kakor tudi je posebno dobro premišljevati terpečega Zveličarja. Tako sv. Oče vse znajo modro oskerbeti. Nikdar prej nisem slišal o tej „Zdravi Mariji“, skor bi rekel, da je Slovencem neznan; toraj bi bilo berž da dobro jo razglasiti. S češenjem Marije Device se v novjših časih premišljevanje njenih žalost skor nekako opuša (po mojih mislih), kar se poprej nikakor ni godilo, temuč zravno terpljenja Kristusovega se je širilo tudi premišljevanje 7 žalost Matere Božje.

Oziroma prestave bi (jaz) svetoval: Ne predstavljajte „Ave Maria“ z navadnim „Češena M.“, ker bi se potem pač lahko motili ljudje ter bi z druge v drugo zahajali, — temuč zavite jo po hervasko: „Zdrava Marija!“ Sej bo tako enkrat tje došlo, da se bo tudi una „Češena-Marija“ bolj pohervatila (?), ergo: „Zdrava Marija“ že lahko s to molitvo splošno vpeljete, pa tudi prevod naj se derži bolj hervaščine, — vendar da ljudstvo razume. *)

Še en odpustek za češenje žalostne Matere Božje. — Kdor véliki petek od mraka do 3 popoldne véliko soboto saj pol ure na čast žalostne Matere Božje premišljuje njene žalosti, ali moli v ta namen, kar vé in zná, dobi popolni odpustek, ko gre potem kmalo k sv. Obhajilu. Kdor pa kak drugi petek od mraka do nedelje po polnoči enako češenje opravi, dobi 300 odpustka; ako pa vsako soboto v mescu to spolni, dobi konec mesca popolen odpustek, ki je tudi za dušc v vicah. Pij VII, 21. sušca 1815.

Spomini na Oglej.

Potopisne čertice.

(Spisal Janez Bilc.)

(Dalje.)

Dobila sva tu lepo stanovanje sredi lepega obširnega verta. Pravili so nam ljudje, da se sicer cenejša bivališča dobivajo, pa bilo je takrat v Terziču toliko ptujcev, ki so si v žvepljenih virih zdravja iskali, da je bilo težko dobiti si stanovanja po volji. Silno rejen možiček, zgovoren kakor sploh Lahi, nas prijazno sprejme, nam razkaže hišo in vert in ne more zadosti prehvaliti zdravilne moči ondotnih toplic in obnebja. V gospodarjevi sobi — to je bil namreč omenjeni rejeni mož — smo zagledali na steni lepo podobo Matere Božje; lučica je gorela pred njo. Že to nam je bilo znamenje, da imamo z dobrim kristjanom opraviti. S časom smo se še bolj prepričali, da je mož poštenjak, dober kristjan, do kakoršnega smé popotnik zaupanje imeti. Bil je tudi ključar Terziške farne cerkve.

V kratkem smo se pota odpočili ter vdomačili. Vse nam je še precej po volji bilo, le silna vročina ne. Solnce je iz jasnega strašno parilo, nobena sapica ni hladila zraka, vidili smo, da je obnobje tukaj popolnoma italijansko. Neprijetno za tam nevajena ušesa je silno glasno cverčanje nekega med peresi rastlin skritega merčesa, ki je od solnčnega izhoda do zatona strašansko čverčal in kričal, bolj zoperno, kot žabje regljanje v mlakužah o gorkih poletnih dnevih. Glas je bil to nekih malih zelenkastih kobilic, ktere se posamezno le redko priklatijo v naše kraje.

Terzič je prijazno mestice med Terstom in Gorico, nekoliko večje kakor so naša gorenjska mesta, vendar mnogo lepše in pravilneje zidano, kakor je Kranj ali Kamnik. Hiše so velike in lepe, mnogo je palač in pristav bogate gospóde. Tudi je nekoliko dobrih gostilnic in kavaren. Še te vabi prijeten drevored na sprehod ob bistrem potoku. Veličasten zvonik stoji pred farno cerkvijo, ki je prostorna in sploh pravilno zidana; vendar so krasni, marmornati altarij nekako prašni, zapuščeni. Pridite Italijani k nam na Slovensko gledat, kako naše ljudstvo skerbí za snago in lepoto Božjih hiš. Nikdar ne bi mi Slovenci tako černih svetilnikov in tako starih opršenih cvetlic ne terpeli na altarijih.

Ljudstvo, popolnoma italijansko, je sploh prijazno, posebno s ptujci, kterih vsakega poletje mnogo zahaja semkaj ter tukaj dopušča dokaj denarja. Razun bogatih posestnikov in plemenitašev so Terzičani veči del siromašni, in pečajo se tudi z ribávtvom v $\frac{3}{4}$ ure oddaljenem morju.

Na bližnjem griču sredi Terziča je dobro ohranjena podertina starega grada; popraševal sem, kaj, in čigav je bil nekdanj grad, pa nihče mi ni vedel prav razložiti. Bil je menda bolj terdnjava v brambo mestica, zidana od Benečanov, kteri so bili gospodarji mesta in okolice. Razgled, ki ga imaš na tem hribu, je krasen. Na morje, proti Terstu, in daleč, daleč po Furlaniji se moreš ozirati.

Kake $\frac{3}{4}$ ure od Terziča proti Devinu so žepene toplice. Rabijo jih bolniki z obilnimi vspéhom za razne bolezni, posebno zoper terganje (rheumatizme), oslabljenja po mertvoudih itd. Gorkomér kaže v vodi, ki ima mnogo soli in žepa v sebi, 29—30°. Ker so toplice blizo morja, se lahko moraska moda, ki teče po cevih v kopelji, z žepeno nameša. Čudno je to, da gorkota vode ni vedno enaka, ampak da raste in pada, kakor morje v 24 urah raste in pade. Toplice te so bile že starodavnim Rimljanom znane; potem pozabljene in zasute in pozneje zopet najdene. Tukaj sva se s prijateljcem

*) Po naši misli bi skor ne kazalo „Ave“ poslovenjati z „Zdrava“, ker pri nas nima „zdrava“ čisto tega pomena, kakor v hervaskem; ako že ostanemo pri ti besedi, kazalo bi reči k večjemu: „Pozdravljena“. (Gl. bolj spred prestavo.)

nekoliko dni kopala; ker je pa vročina nama neizterpljiva bila in voda mojemu stanu ne kaj vgodna, sva prej odrinila, kakor sva bila namenjena. Preden sem pa zapustil Furlanijo, sem hotel še v Oglej potovati. Spremljaj me, častiti bravec, v duhu še v staro Akvilejo; ne bo ti žal.

Po gladki in ravni cesti med tertami in murvami nas peljejo bersi konjiči proti staro-slavnemu mestu. Peljemo se mimo prijaznih pristav in vertov; dokler pogled ti seže, ne vidiš drugega kot ravnino, pred seboj; ni hriba, ni griča. Prepeljemo se čez $\frac{1}{4}$ ure dolgi most čez bistro in derečo Sočo.

Bližamo se vedno bolj Ogleju. Zmerom sem gledal, kedaj se bo pokazal sivi velikan, zvonik; pa zastonj, ni ga bilo viditi izmed zelenih vej, dasiravno smo bili blizu njega. Dospeli smo do lepe vasi Monastir (Monastero). Kakor že ime te vasi spričuje, je bil tu žensk samostan po patrijarhih Akvilejskih vstanovljen, po cesarju Jožefu zatert. Še par trenutkov voz naprej derdrá ter se ustavi pred oglejsko baziliko. Kaj je moje serce ta hip počutilo, ko sem stopil z voza pred častitljivim, staroslavnim poslopjem, mi ni moč popisati. O! todi tedaj smo Slovenci prejeli luč sv. vere; tukaj je neštevilno svetnikov svojo kri prelilo za Jezusa, tukaj je bila naj slavnjša cerkev za Rimsko (secunda Roma). Prišel mi je na misel prvi škof sv. Mohor in njegov dijakon sv. Fortunat, sv. Kocijan in tovarši, sv. Krizogon in toliko drugih ss. mučencev. Ta tla so posvetili s svojim znojem in svojim delovanjem: sv. Kromacij, sv. Jeronim, sv. Valerijam, sv. Bertrand i. dr. Tukaj se je rodil veliki mučenec sv. papež Pij I. Prišli so mi na misel vladiki Furtunacijan in Popo della Torre i. dr. Spomnil sem se nekdanje slavne Akvileje, ki je štela blizo 500.000 prebivalcev, ter je bila razdjana in pokončana po divjem hunskega kralju Atilu, imenovanem „šiba Božja“. Če se ravno ni nikdar več vzdignil Oglej v posvetnem oziru do kakega znamenitega mesta, je ostal vendar v cerkvenem stališču dolgo še slaven in imeniten. Papeži so oglejskim škofom poterdili naslov „očakov“, patrijarhov, cesar Henrik IV je dal patrijarhu Sigehardu popolnoma oblast čez celo Furlanijo, Istrijo in en del Kranjskega, pa ošabni in mogočni Benečani so malo po malem vso svetno oblast očakom iztergali. Leta 1753 sta sv. oče Benedikt XIV in cesarica M. Terezija škofijo Oglejsko razdvojila med škofijo Goriško in Videmsko in slava Oglejeva je za vselej bila uničena, le spomini, ostanki preteklosti spričujejo, kaj je nekdanj bil Oglej. (Dalje nasl.)

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XXXI.

Duhovne vaje v Horjulu

od 25.—29. okt. 1871.

Duhovnijan horjulski, učenik pastirstva kranjske naše duhovnice, g. Andrej Zamejic, dobri naš prijatelj, zopet hoče naše za nekoliko dni imeti v Horjulu, da bi se duhovne vaje tam imele, kjer je pred tremi leti sv. poslanje toliko dobrega storilo. Na svoje stroške pokliče v duhovne vaje družbane naše. Ker ni o. Doljak utegnil v Horjul zavoljo mnogoterih opravil, je zadela versta mene, o. Kosa in o. Lempeljna, zadnjega prvič na Kranjskem.

Merzel veter zunaj, a nič ne dé. — V Ljubljano! Tu smo kosili pri Medjatu hitro opoldne, in smo bili v Horjulu že četert čez tri. Tako hitro se je zdaj prišlo iz Repin v Horjul. Rablo in veselo spet pojó lepi hor-

julski zvonovi; Horjulci so nam pokazali, da s štirimi v resnici znajo lepo priterkavati.

Ob štirih začnemo duhovne vaje. Duhovnja horjulaka šteje 1600 duš. Sreda je, popoldne je, jeli bo pač prišlo kaj ljudi? Ljudi je bilo kmalo vse polno v svetišči.

Kedar človek pride po sv. poslanji v duhovnijo nazaj, pazno pregleduje ljudi. Tudi jaz sem jih opazoval in precej sem spoznal, da nismo zastonj sejali pred tremi leti v Horjulu semena Božje besede. Navadno so otroci k altarju obrnjeni in šepetajo po cerkvah, v Horjulu pa so kakor veliki, pametni, proti leci obrnjeni bili in željnih oči čakali začetja vvodnega premišljevanja. Poznalo se je, da jih je poslanje poboljšalo, razvidili smo, da je g. duhovni pomočnik domači resnico govoril, ko je izrekel, da pri otrocih se sv. poslanje naj bolj pozná. Vidila se je pazljivost pa tudi pri odraščanih vsih.

Koj drugo jutro smo začeli spovedovati, kakor je to navada pri duhovnih vajah. Spovednice so bile obložene kakor pri poslanjih. Lepo in ginljivo je bilo gledati na desni strani spovednikovi dečke in mladenče zraven móž v krepki in visoki starosti ponižno in tiho stati od štirih zjutraj do opoldnje in od 2 popoldne do 8 zvečer, kakor na levici pobožni ženski spol od deklice male do sivolase v naj lepšem redu do zadnjega.

Ker je bilo le dvoje premišljevanj, zjutraj o poli sedmih in popoldne ob štirih, smo zamogli veliko veliko spovedovati. Tako je bilo tudi mogoče, da smo zamogli sami, mi trije in domača dva gospoda, vso duhovnijo v tem kratkem času spovedati. Le dva tuja duhovna sta nam v spovednici nekoliko pomagala. Okoli 930, kolikor je spovednih, smo jih spovedali in kaci 150 še iz ptujih duhovnj.

Černe megle so visele na nebosklonu zunaj, v horjulski cerkvi pa je svetila velika luč; merzel veter je pihal s hribov v rovan, v cerkvi sv. Margarete pa je bilo vse ogreto; neprijazen dež je šel v zatemnjeni dolinici horjulski, v svetišči Božjem pa rosa nebeška obilna, ki je zopet tajala s svojo ljubeznjivo toploto srez in led iz serc, katerih se je prijel. Mirne, tihe solze so močile Horjulcem lica, in če je tu in tam kaka resnica svete vere naše globočje segla v persi in um ter se glasno izrazila v pričo tolikega zbranega sveta, se je v sercih potem še terdneji sklep zbudil in na skalo čeversteje postavil, ktere noben vihar ne zruši, noben val ne pogoltno.

Resnice niso več ko grom se zlegale, ne ko strela vžigale duha in serc poslušajočih, znano je bilo že od sv. poslanja Horjulcem vse. A prepričevale in vterjevale so pa zbrane tako, da je ljudstvo med seboj in g. duhovnemu pomočniku rekalo: duhovne vaje so bolje ko sv. poslanje! Kacega sadú se smemo pač nadjati od ljubih Horjulcev po duhovnih vajah, ko je že sv. poslanje toliko dobrega in lepega obrodilo pervikrat!

Da nam je pa to delo Gospodnje tolikanj vspešno od rok šlo, se moramo pa tudi zraven Marije Device, sv. Margarete, varhinje horjulske, zraven sv. Ignacija in Fr. Ksaverja zahvaljevati sosebno blagim horjulskim materam, gospodinjam in ženam, ktere so vse storile, da bi tudi možje in mladenči svoje dolžnosti v duhovnih vajah ne pozabili. O kako so goreče molile, kako ljubeznjivo že prej nagovarjale domá svoje, da bi Bog teršim sercem zopet rahlost dajal in milost svojo premagovalno v zlatem času duhovnih vaj obilno obilno iz nebes roaiti blagovolil. Nosile so za sv. maše poprej, da bi njih serce vroče zaplamtelo za Kristusa, za sv. zakramente, da bi možko in žensko enako gorelo naprej v ljubezni Gospodovi in ljubezni do bližnjega. Dosegle so svoj priserčno zaželeni cilj in konec, možje in mladenči so prišli, spolnili dolžnost v duhovnih vajah in

volja jim je, odpustkov misijonskega križa se v prihodnje vdeleževati sploh, kolikor jim bo le mogoče. Ohrani, o Bog! dobro voljo ljudstva svojega, nam je treba zaklicati k Najvišemu, in pokaži mu v prihodnje dobro, pravo pot, po kateri naj hodi. Dvakrat sem se pri daritvah sv. maše zatekel k presv. Sercu Jezusovemu za Horjulce in ničem bil osramoten. Može, ki so se bili pred našim odhodom za duhovne vaje zahvaljevat prišli, so obljubili še zvesteje sklepev v duhovnem tem poživljenji storjenih se deržati, v djanji jih spolnovati. Imamo tedaj zares naj boljše upanje za Horjulce in Horjulke v prihodnje. Bog jih vodi in ohrani!

Predno smo sedli na voz, ki nas je imel proti Ljubljani odpeljati, grem še enkrat v spovednico. In kaj najdem tu? Lepo pesmico hvaležnega Horjulca za duhovne vaje. Zares ljudstvo slovensko, v Krajni sosebno, visoko spoštuje družbe naše zastopnike ter ji je iz serca vdano. Pa tudi slovenska duhovščina nas ima še vedno rada ter nas kliče v Gospodov vinograd zdaj tu zdaj tam. Predastiti gosp. dekan z Verhnike, visokočastita gospoda župnika iz Polhovega gradca in Preserja, so vsi nalaš prišli v Horjul, da bi se gotovo tudi pri njih imele duhovne vaje, katerih korist je očitna, da bi se nikakor nanje ne pozabilo.

In tako stojimo sredi političkih zmešnjav in nadlog, sredi svobodnjaških napadov in preganjanj v Serci Jezusovem, kakor skala terdni, ter kličemo: to je zmaga sveta, naša vera!

Ss. Ciril in Metod.

Prekrasni zvezdi v rajju se leskeči,
Kjer biva zbor aposteljnov sloveči,
Ciril Metod! doni naj vama slava,
Da se razlega rajska vsa višava.

Kot bliji prerežni sta svetela,
In čednosti že mlade dni živeła,
Modrosti prave zgodaj sta iskala,
Po njej življenje svoje sta ravnala.

Veljavo, čast, vse zemeljske dobrine
Sta zapustila — ker to naglo mine —
Sta redovno življenje si zvolila,
Da bi edino le Bogu služila.

Olimpska gora, kraj samotno tihi,
Kjer bivali pobožni so menihi,
Čez blišč je vama Carigrada bila
Tu sta živeti si vse dni zvolila.

Samotna vedno rastla sta v kreposti,
Svetila luč je vajine svetosti;
Izraza prava čednosti keršanskih
Sta bila v krogu bratov samostanskih.

Pa smilil vama se je rod nesrečni,
Nevére žugal je pogin mu večni;
Predrago sta samoto zapustila,
Na breg se Črnega morja vpotila.

Veselo sta prinesla ljudstvu oznanilo,
Ki v cerkev Božjo ga je privabilo,
Ob črnem morji križ sta zasadila,
Poslanstvo pravo serčno izveršila.

Dežela tudi kneza Ratislava,
Slovanski svet, oddaljena Morava,
Ki dolgo v temi je nevére bila,
Zdaj Križu se vkloniti je sklenila.

Poslancev zvestih prosil si v deželi,
Kjer zvezdi sta Ciril Metod sloveli,
Rodove da učili bi slovanske,
Resnice jim razlagali keršanske.

Ko čul mogočni car je svete želje,
Visoko vama dal je koj povelje,
Da idete v deželo Ratislava,
Želi že s Svatoplukom vsa Morava.

Iz drage ločita se domovine,
Slovó od svoje vzameta rodbine,
Da čisti dar bi ondi darovala,
Kjer je nevéra dolgo kraljevala.

Panonija, Morava že veseli
Besedo ste Gospodovo sprejeli,
Za njima veri vdajo se keršanski
Z rodovi knezi urno vsi slovanski.

V slovanske zdaj družine širnem krogu
Glasila se je kmalo slava Bogu,
Ki zemlji in nadzvezdju gospoduje,
Ki večnosti se Kralja imenuje.

Ciril Metod, aposteljna častita!
Glasi naj vama čast se vekovita,
Očetom našim vere luč sta vžgala,
Jih k viru prave sreče pripeljala.

Besednika Slovanom ostanita,
Pred tronem milosti za nje prosita,
Ki so od Cerkve prave se ločili
In s t m resnice varno pot zgubili.

Da vera, ki Slovane sta jo učila,
Bi čista se med njimi ohranila,
Da bratje po jeziku in po rodu
Vsi enemu služili bi Gospodu.

Razgled po svetu.

Avstrijansko. Zbornica poslancev je v sredo pričela velikonočne počitnice; kdaj se zopet zbere, ni še čisto gotovo.

Deželni zbori se pričelo 5. mal. travna; samo češki in bukovinski se pričneta pozneje.

Baron Jož. Žvegelj, naš rojak, je postal sekcijski načelnik v ministerstvu za vnanjstvo.

Rimsko. Sv. Oče so 12. sušca izvolili za kardinale mašnike osem cerkvenih dostojnikov, ki so milgg.: Fr. Benavides y Neavarrette, patrijarh zahodnih Indij; — Fr. Kasav. Apuzzo, nadškof v Kapvi; — Em. Garcia Gil, nadškof v Saragosi; — Edvard Howard, nadškof Novocezarejski za nev. kraje; — Mih. Paya y Rico, nadškof Kompostelski; — Ljud. Caverot, nadškof Lijonski; — Al. di Canossa, nadškof v Veroni; — Al. Serafini, škof Viterbski. — Kardinali dijakoni so postali: Enej Sbaretta, tajnik pri zboru za redovn. škofo; — Lor. Nina, prisednik pri sv. rimski Inkviziciji; — Miroslav De Falloux du Coudray, vodnik apost. kancellerie. — Poslednjič so bili še izvoljeni za nadškofe ali škofo: Kardinal Amat za nadškofa v Ostii in Velletri; — kard. Di Pietro za Porto in sv. Rufino; — kard. Morichini za Albano, poprej nadškof v Bolonji; — Parochi za nadšk. v Bolonji, poprej škof v Paviji; — Fr. Folicaldi za nadšk. v Efezu med neverniki; — Leop.

Ruggierdo, duhoven napolitanski, za šk. v Sorrentu; — P. Fr. Leon Sallua, odbornik pri sv. Oficiju, za šk. med nev. v Kalcedoniji; — Gašp. Willi za šk. v Coiri (Švic.); — P. Pace za škofa v Goci (Malta); — Avg. Riboldi za šk. v Paviji; — P. Fr. J.ž. Ant. Viridia za šk. v Cariati; — Fr. Macarone, koadjutor v Termu, za šk. med nev., z vodo nasled. škofu v Termoli. — Kardinal Bonaparte je doveršil enoletno službo ko „kamernik sv. zbora“ in je dobil naslednika kardinala Ferrieri-a.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Bil sem v velikih dvomih zastran stanú, priporočil sem se vsi bratovšini v molitev, opravil devetdnevnicu, in berž mi je bilo pomagano, ter se mi je zgodilo vse po moji in upam Božji volji. Zatoraj izrekam priserčno naj iskrenejšo zahvalo Mariji, Naši ljubi Gospej presv. Serca, in sv. Jožefu za meni dodeljeno pomoč. Veliko milosti sem že jaz prejel po Mariji, zato iz celega serca naznanujem po svoji obljubi dolžno čast in zahvalo usmiljenemu Bogu, zahvalo Naši ljubi Gospej presv. Serca za toliko podeljenih dobrot na duši in na telesu meni ubogemu, nevrednemu grešniku.

J. K.

Št. 2. Sprejmi, draga Danica! sledeče verstice, ktere imajo namen: 1. Povikševati čast Naše ljube Gospé presv. Serca; 2. zbuditi v sercih bolnikov terdno zaupanje v njeno mogočnost, kajti ne brez vzroka imenuje se ona „tolažnica žalostnih in zdravje bolnikov“, in 3. spolniti storjeno obljubo.

Huda bolezen, ktere vzrok je bilo prehlajenje, me je napadla, me vergla v posteljo ter me pripravila celo v nevarnost življenja. Sedem tednov sem terpel mnogo, le nekterokrat mi je nekoliko odleglo. Umen zdravnik mi je sicer mnogo pomagal. En dan pa, ker bodci le niso hoteli odjenjati, ter so me celi dan mučili, obrnil sem se, kar sem že poprej večkrat storil, po opravljeni dvakratni 9dnevnicu s toliko večjim zaupanjem in s toliko gorkejšo molitvijo k prečisti Devici Mariji, ter jo kake pol ure vroče prosil za pomoč, in glejte! komaj sem dokončal molitev, opustili so me bodci in mislil sem, da sem novoprerojen.

Od tistega časa je bilo vedno bolje in bolje, in zdaj sem skoraj popolnoma zdrav. Zato izrekam očitno naj serčnejšo hvalo za Bogom naši ljubi Gospej presv. Serca, ter tako spolnim tudi obljubo, ktero sem storil v svoji hudi in nevarni bolezni.

O Marija, Naša ljuba Gospá presv. Serca, bodi vedno pomočnica vsem, kteri se k tebi s terdnim zaupanjem zatekajo! Bodi bramba zoper vse skušnjave in zalezovanja hudobnega duha, da v zmagi zoper tajistega vredni postanemo obljub Kristusovih.

S Krasa, 20. sušca 1877.

J. K.

Prošnje.

Št. 1. Svojega preljubega bolnega brata serčno priporočujem v bogoljubno molitev družbe Naše ljube Gospé presv. Serca, kakor tudi častivcem sv. Jožefa, naj blagovolijo zanj moliti, da bi ga usmiljeni Bog še ohranil, ako je mogoče v Božjo čast in njemu v zveličanje.

V Ljubljani, 18. sušca 1877.

Št. 2. Mati prav priserčno priporoča v molitev bratovšini Naše ljube Gospé sina, ki je ravno službo dobil, da bi tudi nji pomagal, pa je nepredvidoma za

smert zbolel. Prosim, molite zanj, da se ozdravi, če je Bogu dopadljivo.

Št. 3. Zakonska, v dušnih in telesnih zadevah, posebno v neki silno hudi zadregi, in da bi tudi zamogla dolžnosti svojega stanú po volji Božji spolnovati, se goreče priporočata vsem udom te bratovšine v zvesto molitev in priprošnje pri mogočni Naši ljubi Gospej presv. Serca in sv. Jožefu za pomoč s priserčnim zaupanjem v Marijinega Božjega Sina. Dosežena milost se bode v veči čast Božjo, in v zahvalo naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca in sv. Jožefa očitno po „Zg. Danici“ razglasila.

Iz Štirskega.

Št. 4. Žena prav živo priporoča v bratovsko molitev svojega moža, ki je v velikih dušnih in telesnih nadlogah. Bog ga usliši na priprošnje naše ljube Gospé!

Št. 5. Sirotica, ki dosihmal ni bila še vredna uslišanja, še enkrat zaupljivo prosi ude bratovšine preljuje Gospé, naj bi pri Materi sirotic, ljubi Devici Mariji, sprosil doseči namen, da bi mogla počestno živeti.

Življenje štirnajsterih pomočnikov v sili.

Svetnike častiti, se njih priprošjam pri Bogu priporočati in jih na pomoč klicati je v katoliški cerkvi takó stara šega, kakor keršanstvo samo. Pervi kristjani so kervave Kristusove priče koj po njih smerti častili in se njih priprošjam v svojih stiskah priporočali, ker so dobro vedili, da njih prošnje pri Bogu veliko premorejo, ker v nebesih s Kristusom kraljujejo.

Pobožni verni kristjani so do nekterih svetnikov posebno zaupanje imeli zavoljo njih velicega zasluženja za sveto katoliško Cerkev, ker so nam sveto vero — s svojo kervjo zapečateni — ohranili in ljudém v prid čudeže delali; take svetnike so verni v svojih mnogih britkostih in težavah, nadlogah in stiskah, v dušnih in telesnih potrebah in silah na pomoč klicali, in bili so čudovito uslišani. Take svetnike so verni imenovali in jih še imenujejo „pomočnike v sili“. Tacih „pomočnikov v sili“ imamo 14 v naslednji versti, v kakoršni se nahajajo na podobi v kapeli v Frankentalu, ki je bila v nedeljo po sv. Jurju leta 1448 od škofa v Bambergu na čast Mariji Devici in „štirnajsterim pomočnikom v sili“ posvečena:

1. Sv. Juri, pomočnik v skušnjavah zoper vero, o živinski kugi in vojski.
2. Sv. Blaž, se na pomoč kliče v vratnih boleznih in za milost (gnado) čisto in skesano se spovedati.
3. Sv. Erazem, pomočnik v telesnih bolečinah.
4. Sv. Pantaleon, pomočnik bolnikov.
5. Sv. Vid, varh (patron) in vodnik keršanskih mladenčev.
6. Sv. Krištof, varh zoper hudičevo zalezovanje, tudi ob kugi in lakoti.
7. Sv. Dionizij, pomočnik v vestnih stiskah in britkostih.
8. Sv. Cirijak se na pomoč kliče v skušnjavah hudobnega duha.
9. Sv. Ahacij, pomočnik v smertnih težavah.
10. Sv. Evstahij, pomočnik zakonskih, v hišnih križih in zadregah tega življenja.
11. Sv. Egidij ali Tiln, se kliče na pomoč zoper sramožljivost pri spovedi.
12. Sv. Marjeta, pomočnica v dušnih nevarnostih in v porodih.
13. Sv. Katarina sprosi grešnikom pravo obžalovanje grehov in resnično.

14. Sv. Barbara, pomočnica umirajočih, ki jim sprosi prejetje svetih zakramentov.

Da se je češenje do imenovanih svetnikov skupaj kot tovaršev kmalo razširjalo po Nemškem in po družih deželah, da je bila tudi ustanovljena bratovšina pod imenom: „štirnajsterih pomočnikov v sili“, da so jo papeži s mnogimi odpustki obdarili, in da se je na prošnjo vseh teh svetnikov skupaj zgodilo, vsega tega tukaj popisovati prostor ne dopuša.

Ljubi bravci! da se bote s toliko večim zaupanjem zatekali k tem svetnikom, ter jih v svojih potrebah pomoči prosili, vam je treba poznati njih življenje in njih čudovite dela; zato vam bo „Danica“ prinašala o njih nekoliko obširniši popis. (Gl. Leg. von den 14 Nothhelfern. Dr. Fried. Pösl, Priest. der Vers. d. allerh. Erlösers. Regensburg 1850, G. J. Manz.) Vediti je treba, da to je skor za vse bravce novo branje, kar se v navadnem življenju svetnikov navadno nahaja le ob kratkem.

Listek za razpoterosti.

O sv. Jožefu.

„Te Joseph celebrent.“

Jožef! naj te slavé trume nebeščanov,
Vsi kristjani naj čast v zborih ti pevajo;
Ker v zaslugah bogat, s sveto zavezo si
Združen z Devo preblaženo.

Sad nebeški ima žena, je noseča,
Ves začuden stermitš, dvomi te mučijo;
Sin da ta je spočet — angelj oznanil ti —
Po navdihu naj Višjega.

Ti nositi Boga smel si rojenega,
V daljne bežal si z njim kraje egiptovske,
Ti si skerbno iskal, našel ga v Solimah*);
Žalost menja se z radostjo.

Blaga smert posveti druge po smerti le,
Boj končan jim odprè slavo zveličansko;
Ti v življenju Boga, kakor nebeščani
Vživaš v sreči preblaženi.

Zbrisi naše dolge, Trojstvo! te prosimo,
Daj zavoljo zaslug Jožefa priti v raj,
Da bi mogli kedaj tebi na vekomaj
Hvalne pesmi prepevati. Amen.

E. T.

V ljubljanski mestni odbor se bode volilo 10 odbornikov. Domorodna stranka priporoča za 3. volilni razred: dr. Karola Ahačiča, hišnega posestnika in odvetnika, pa g. Jož. Regali-a, hišnega posestnika in mizarja; ta volitev bo 24. marca; — za 1. razred pa so priporočeni gg.: hišni posestniki, Henrik Ničman, Fr. Peterca, Mihael Pakič in Jož. Strzelba. Ta volitev bo 27. marca. V 2. razredu si ne upajo izdelati, torej tudi nobenih kandidatov ne priporočajo. — Bog nam daj pravih keršansko-katoliških mestnih očetov; potlej bo na vse strani prav.

Gospodičine ljubljanskih notranjih uršulinskih šol so na sv. Jožefa dan svojo ljubljeno vodnico, prečast.

*) Solime = Jeruzalem (Solyma).

prednico M. Jozefo, razveselile s prav lepo in ginljivo igro: „Roza Tanenburška“. Kakor je ves obširni obseg neizrečeno ginljiv in ne manj podučljiv za mladino, tako pa so ga tudi deklice pri vsi pritežni tvarini prav dobro in vse skozi prav hvalno predstavljale in izvršile. Človek, ki vidi te pretresljive prizore, ne vé, ali bi bolj čestital šolskemu vodstvu in učenstvu, ki mladino tako izdatno in primérno uči, odgoja in ob enem razveseljuje, ali pa staršem, in njih hčeram, ki se v tej napravi izučujejo. Škoda, da tacih predstav in skazovanj ne vidi tudi več staršev ali oseb, ki jim je mar dobra odgoja mladega ljudstva. Prizori, v katerih v živo nasprotje prihaja človečnost in nečlovečnost, pravica in krivica, keršanska olika in ošabno divjaštvo, kadar se verski občutki potarejo — taki prizori delajo mogočen vtis na vsako človeško serce. Pa tudi manjši vsakdanje napake življenja, kakor n. pr. jezičnost, se memogredé osoljeno bičajo, ter se mladina v vsakem oziru o tacih prilikah marsikaj dobrega učí. Zato po pravici rečemo: Slava odgojni napravi in pridni mladini!

Glasi katoliške družbe za Kranjsko, knjižica s prav podučnim in mičnim obsegom, pride še pred Veliko nočjo na svitlo.

Nove šmarnice se tiskajo.

Za sv. veliki teden se vsem cerkvenim služabnikom gorko priporočuje „Obrednik za cerkvenike“, ki se dobiva po vseh slovenskih mestih pri večih bukvarjih. Ne le kar časniki, tudi škofijski listi so te bukvice jako pohvalili in priporočali. Vzemite in berite — našli bote veliko podučljivega!

V Oplotnici (Čadramske fare) na Štajarskem so sv. Jožefa v noč roparji poropali 100 gl. sr. in 40 cekinov — potem ko so dekli vrat prerezali, ki je bila sama doma. — Take strahote delajo ljudje „brez vere“, ki jih hoče nova era! (Več prih.)

Prečast. g. Štefan Kafol, nadškofijski kancelar v Gorici, je postal častni kanonik.

Poslednje novice. Nič prav še ne kaže na mir. Rusija in Anglija se niste še porazumeli zastran turških zadév; med Černogoro in Turčijo so se boje obravnave celo razbile; v Carigradu pa se prenapeti Turki hudo jezé, da je turška vlada Serbom preveč prejenjala.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Jan. Toman, fajm. na Černučah, se podá v pokoj.

Dobrotni darovi.

Za hiralnico pri sv. Jožefu v Ljubljani: Po č. g. M. D. iz Tersta 100 gl.

Za usmiljene namene družbe sv. Vincencija: Po č. g. M. D. iz Tersta 100 gl.

Za sv. Očeta: Gosp. Fr. Zbašnik 1 gl. — Gosp. Špental 1 gl. — G. F. H., fajmošter v Lescah, 2 gl. 10 kr. v sr. — Marija Zupan 1 križavec za 2 gl. 12 kr. st. den.

Za afrikanski misijon: Neimen. 1 gl. — Neimenovan gosp. 1 gl.

Za sv. Detinstvo: G. A. J. iz Gorice 1 gl. — Neimenovana rodovina pri vpisovanju otročičev 10 gl. — Gg. Jem. in Dog. 1 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. K. na Č.: Pride prib. Gratias!